GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL - MINISTRU

Domnule preşedinte,

În conformitate cu prevederile art.110 alin.(1) din Constituţie, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă intitulată „Lege privind accesul cetăţenilor români la propriile dosare de urmărire informativă întocmite de către Securitate în perioada 30 august 1948 – 22 decembrie 1989”*, iniţiată de 36 de senatori, aparţinând Grupului parlamentar al PRM.

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă urmăreşte să simplifice modul de acces al cetăţenilor la propriul dosar şi să elimine o serie de prevederi actuale care au generat probleme de interpretare şi aplicare, astfel:

a) accesul la dosarele personale este permis numai cetăţenilor români, nu şi cetăţenilor străini care au fost cetăţeni români după 1945;

b) dreptul de acces este limitat la dosarele de urmărire informativă întocmite de Securitate între 1948 – 1989, spre deosebire de actualele prevederi care nu precizează categoria de dosare accesibile şi extind sfera de aplicare a legii şi la dosarele întocmite înainte de înfiinţarea Securităţii, respectiv înainte de 1948;

c) se reduce numărul persoanelor cu drept de acces, prin eliminarea referirilor la dreptul de acces al rudelor până la gradul al doilea;

d) se elimină dreptul de acces la „informaţiile de interes public" prevăzute la art.2 din Legea nr.187/1999 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea securităţii ca poliţie politică, respectiv la informaţiile referitoare la legăturile cu Securitatea ale persoanelor ce ocupă sau candidează pentru a ocupa funcţii de demnitate publică;

e) se desfiinţează Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, derularea operaţiunilor prevăzute de lege urmând a se realiza de către Serviciul Român de Informaţii;

f) nu se mai prevede publicarea în Monitorul Oficial a datelor de identitate ale persoanelor care au colaborat cu Securitatea, desfăşurând activităţi de poliţie politică;

g) vor fi accesibile doar dosarele de urmărire informativă păstrate în arhiva Serviciului Român de Informaţii, care nu privesc siguranţa naţională, relaţiile României cu alte state ori care nu prejudiciază activitatea serviciilor de informaţii.

II. Observaţii şi propuneri

1. Nici din conţinutul noii reglementări şi nici din *„Expunerea de motive"* nu rezultă necesitatea acestei intervenţii normative, insuficienţele legii în vigoare şi, mai cu seamă, implicaţiile pe care noua reglementare ar urma să le aibă în raport cu legea ce se propune a fi abrogată.

2. Asigurarea accesului la dosarele fostei Securităţi de un serviciu special în cadrul Serviciului Român de Informaţii, în locul Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii – autoritate autonomă- nu este de natură să creeze garanţia accesului liber şi deplin la propriul dosar, cu atât mai mult cu cât, în proiect se prevede că Serviciul Român de Informaţii poate refuza accesul la dosar în condiţii definite în termeni generali, cum ar fi prejudicierea activităţii serviciilor de informaţii.

3. De asemenea, noul proiect nu asigură accesul la justiţie al persoanelor nemulţumite de aplicarea prevederilor acesteia, ci numai posibilitatea de a adresa o plângere la Comisia comună permanentă a Camerei Deputaţilor şi Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activităţii Serviciului Român de Informaţii.

4. Aşa cum deja am subliniat, la **art.1 alin.(2)** se prevede că nu au acces la propriul dosar persoanele care au fost urmărite *„pentru infracţiuni contra securităţii Statului Român, prevăzute şi pedepsite de Codul penal"*. Această dispoziţie este de natură să interzică accesul la propriul dosar tocmai al acelor persoane care, exprimându-şi protestul faţă de regimul comunist, au fost condamnate din motive politice pentru infracţiunile menţionate. Astfel, ar fi excluşi de la beneficiul legii tocmai foştii deţinuţi politici, dar şi alte categorii de persoane, avute în principal în vedere de legiuitor la adoptarea Legii nr.187/1999.

5. Referitor la prevederile **art.4 alin.(1),** menţionăm, de asemenea, că Serviciul Român de Informaţii nu deţine toate dosarele de urmărire informativă întocmite de Securitate în perioada existenţei acesteia, parte din acestea fiind deţinute de Ministerul de Interne, de Ministerul Apărării Naţionale şi de Serviciul de Informaţii Externe. Prin urmare, prevederile în cauză nu pot fi aplicate în forma prezentată.

6. Prevederea de la **art.6 alin.(3)** potrivit căreia hotărârea Comisiei parlamentare este obligatorie, sub sancţiunea prevăzută de legea penală pentru abuz în serviciu sau neglijenţă în serviciu, este vădit neconstituţională, întrucât nimeni nu poate fi învinuit sau condamnat penal pe baza unei decizii a altui organ decât a instanţei judecătoreşti competente.

7. În ceea ce priveşte dreptul Serviciului Român de Informaţii de a refuza accesul beneficiarului la dosarul de urmărire informativă în anumite condiţii, prevăzute la **art.7** din proiect, considerăm că acest text ar fi trebuit completat şi cu eventuale căi de atac ale unui astfel de refuz.

8. Este de reţinut că la Camera Deputaţilor a fost depusă recent şi o propunere legislativă pentru modificarea şi completarea Legii nr.187/1999 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea securităţii ca poliţie politică, care se află în derularea procesului legislativ.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

Prim - Ministru

Ion NĂSTASE

Domnului senator Nicolae VĂCĂROIU

Președintele Senatului